

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ 2

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Німецька мова і література, англійська мова»

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична фонетика німецької мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач	Весоловський Олег Васильович, Павлишинець Олена Олегівна, Петришак Богдана Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380506246294 (Весоловський О.В.), +380506274798 (Павлишинець Б.Я.), +380503386823 (Петришак Б.Я.)
Е-mail викладача	oleh.vesolovskyi@pnu.edu.ua olena.pavlyshynets@pnu.edu.ua bohdana.petryshak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Програма призначена для відділень німецької мови факультетів іноземних мов університетів. По завершенні практичного курсу фонетики студентам пропонується проблемний курс теоретичної фонетики, до сприйняття якого їх готує курс практичної фонетики.</p> <p>Практичний курс фонетики дає можливість студентам оволодіти вимовними навичками, спираючись на необхідні теоретичні знання. Основну увагу в програмі приділено звуковому складу німецької мови (вокалізму та консонантизму); співвідношенню звуку та букви; фонологічним одиницям; фонетичній транскрипції та способу графічного позначення інтонації; опису мовленнєвого апарату та особливості утворення голосних та приголосних звуків; принципам класифікації німецьких голосних та приголосних.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою курсу</u> практичної фонетики є вивчення та усвідомлення студентами теоретичних основ фонетики німецької мови, необхідних як для формування мовних вмінь та навичок в цілому, так і для розширення лінгвістичного кругозору; вироблення та автоматизація основних навичок правильної німецької вимови та реалізація їх у стилістично різноманітних мовних ситуаціях; максимальне оволодіння елементами професійної підготовки.</p> <p><u>Завдання курсу:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із теоретичними основами практичного курсу фонетики німецької мови, необхідними для надбання вимовних навичок; - закріпити та автоматизувати основні вимовні навички та сформувати здатність реалізовувати їх у різних за стилем мовленнєвих ситуаціях; - ознайомити студентів із правилами транскрипції німецької мови та виробити вміння самостійно транскрибувати та інтонувати текст; - забезпечити максимальне опанування елементами професійної підготовки; - розширити лінгвістичний кругозір студентів; - розширити знання студентів про особливості вимови німецької мови в німецькомовних країнах; - розширити знання студентів про стилі мовлення; - вдосконалити комунікативні якості особистості студента; - виховувати культуру спілкування студентів. 	

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність працювати в команді та автономно;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Програмні результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні заняття	30
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 Філологія	1	В

Тематика курсу		
2-й семестр	Кількість годин	
Тема	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Система голосних звуків німецької мови. Трапеція німецьких голосних. Голосні [a:], [a]; [o:], [ɔ]; [u:], [v].	4	8
Тема 2. Голосні [e:], [ɛ:], [ɛ]; [i:], [i]; Редукований звук [ə].	4	8
Тема 3. Голосні [ø:], [œ]; [y:], [y].	4	6
Тема 4. Дифтонги [æ], [ɔø], [ao].	2	6
Тема 5. Змично-проривні звуки: [b], [p]; [d], [t]; [g], [k].	2	4
Тема 6. Щілинні звуки: [f], [v]; [s], [z]; [ʃ], [ʒ]. Сполучення глухого щілинного [ʃ] із глухими змично-проривними [p] і [t] – звукосполучення [ʃp] і [ʃt].	4	8
Тема 7. Щілинні звуки [ç], [j], [x].	2	4
Тема 8. Змично-прохідні звуки [m], [n], [ŋ]. Щілинно-прохідний звук [l].	2	4
Тема 9. Фарингальний звук [h]. Зімкнено-щілинні (злиті) звуки (аффрикати) [pf], [ts], [tʃ].	2	4
Тема 10. R-звуки: передньоязиковий звук [R], язичковий [r], задньоязиковий [r], вокалізований [e].	4	8
ЗАГАЛОМ	30	60
7. Система оцінювання курсу		
Критерії поточного оцінювання:		
Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:		
- «відмінно» – здобувач освіти засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;		
- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;		
- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища;		

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) та [Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Поточне оцінювання здійснюється протягом курсу і дає можливість отримати негайну інформацію про результати навчання студента під час конкретного модуля.</p> <p>Підсумкове оцінювання здійснюється по закінченню вивчення навчального матеріалу в кінці семестру. Ця форма дає змогу з'ясувати, чи досягли студенти поставленої мети.</p> <p>Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на практичному занятті); підсумковий (тест у системі дистанційного навчання).</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка виставляється студенту за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів, отриманих ним за виконання завдань під час практичних занять (60 балів), за самостійну роботу (20 балів), а також за підсумкове тестування (20 балів).</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 60 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 12.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює 40 завдань формату «множинний вибір», що стосуються основного матеріалу вивченого курсу.</p>

	Максимальна кількість балів за виконання завдань становить 20 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків на заняття без поважної причини, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали за тематичні контрольні роботи та підсумкову контрольну роботу.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). Студент, який не набрав 50 балів за рейтингом, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск до складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань) або за відомістю № 3 при комісії.

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) та [Процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано [Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці](#) та [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Павлишинець О.О., Петришак Б.Я. Вступний курс німецької мови. Посібник для студентів факультетів іноземних мов (початковий рівень). Івано-Франківськ, 2013. 90 с. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/16264>
2. Формування фонологічної компетенції студентів I курсу мовного вузу під час вступного корективного курсу: навчально-методичний посібник / Л.В. Калініна, Т.Ю. Григор'єва, Н.О. Гудзь, А.В. Соколовська, Л.М. Чумак. Житомир: Полісся, 2015. 248 с. <http://eprints.zu.edu.ua/12849/>
3. Einführungskurs der deutschen Phonetik. Lehrbuch für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen (in Deutsch und Ukrainisch). / Bylyzja Ja. T., Schatska H.M. – Iwano-Frankiwsck: Plaj, 2001. – 72 S.
4. Pawlyschynez O. O., Petryschak B. Ja. Vom Laut zum Buchstaben. Handbuch für die Germanistikstudenten. Iwano-Frankiwsck, 2016. – 96 S. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/4952>
5. Phonotheek intensiv. Aussprachetraining. Arbeitsbuch. Langenscheidt KG, Berlin und München. 2007. 176 S.

Додаткова:

6. Весоловський О.В., Малашевська І.Я., Остапович О.Я., Шацька Г.М. «Збірник диктантів із фонетичними завданнями» – навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. – Івано-Франківськ: Видавництво «Гостинець», 2003. – 61 с.
7. Корольова Н.О., Грималюк А.М. Deutsch durch Musik. Навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов. Івано-Франківськ, 2023. 130 с.
8. Сидоров О.В., Сотникова С.І., Абрахам Я.П. Login 1. Підручник з німецької мови для студентів 1 курсу факультетів іноземних мов. - Харків: Фоліо, 2005. – 400 с.
9. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 320с. Thomas Becker.
10. Duden: Das Aussprachewörterbuch. Band 6. Bearbeitet von Stefan Kleiner und Ralf

- Knöbl in Zusammenarbeit mit der Dudenredaktion. Berlin, 2015.
<https://www.duden.de/rechtschreibung/Aussprachewoerterbuch>
11. Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Darmstadt, 2012
 12. Ursula Hirschfeld, Kerstin Reinke, Eberhard Stock. Phonetik intensiv. Langenscheidt KG, Berlin und München, 2007.
 13. Gerhard JS Bunk. Phonetik aktuell. Hueber Verlag GmbH & Co. KG, 2005. 88 S.
 14. Daniela Niebisch. Deutsch üben, Phonetik A1 – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache. Hueber Verlag GmbH & Co. KG, München, Deutschland. 2019.
 15. Prof. Dr. Kerstin Reinke. Phonetiktrainer A1-B1. Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2012.
 16. Dieling H., Hirschfeld U. Phonetik lehren und lernen. Fernstudienheft 21. – München: Goethe-Institut, 2000. – 199 S.

Викладачі:

старший викладач Олег ВЕСОЛОВСЬКИЙ,
старша викладачка Олена ПАВЛИШИНЕЦЬ,
старша викладачка Богдана ПЕТРИШАК